

Læring

Hunden kan godt!

Vi kan i princippet ikke lære hunden noget. Hunden er genetisk udstyret med nogle fantastiske egenskaber:

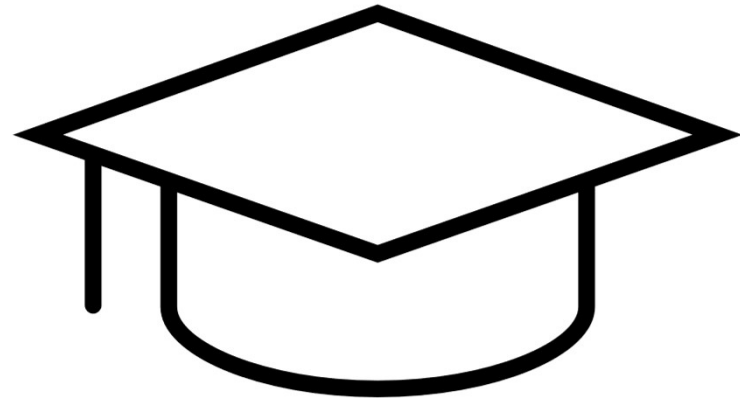
- Søge
- Gå spor
- Jage
- Bære byttet
- Osv.

MEN vi kan få hunden til at gøre det, vi ønsker, når vi ønsker det, hvor vi ønsker det - og hvordan vi ønsker det. Så indlæring og uddannelse handler mere om samspillet mellem hund og fører.

Behavioristisk læringspsykologi / indlæringsprincipper

- De 5 læringsformer:

1. Prægning
2. Habituering
3. Sensitisering
4. Klassisk betingning
5. Operant betingning

Prægning

Perioden, hvor en hvalp begynder at genkende og opfatte adfærd fra andre hunde og mennesker. Prægningen er vigtig, fordi hundens personlighed og karakter vil udvikle sig i forhold til det, den sanser og oplever.

Prægningen (indlæringen) sikrer, at hunden bliver sikker på sig selv, og skaber tillid til andre. Det gør den stærk overfor ting og situationer, som kan gøre den skræmt eller aggressiv.

Det er især vigtigt for prægningen, at hvalpen er hos sin mor og søskende i mindst syv uger (45 dage). Kontakten med søskende, andre hunde (racer) og forskellige mennesker øger sandsynligheden for en glad og veltilpas voksen hund. Socialiseringen med andre mennesker under prægningen (ikke blot den fremtidige familie) gør ligeledes chancen for en kærlig, omgængelig og social hund langt større.

2 - 7 uger gammel

Denne periode er den mest følsomme. I denne periode skal hvalpen være hos sin mor og søskende. Hvalpen udvikler den adfærd, som vil kendetegne dens fremtidige personlighed. Den opdager sådan set sig selv. Prægning skal ikke begrænse sig til hunde. Stille og roligt øges kontakten til mennesker. Det er en god idé med flere forskellige (søde) mennesker, så det ikke kun er den samme person, som hvalpen skal forholde sig til. På den måde lære den, at mennesker er rare og hengivne.

Tegn på god prægning?

- Den vil komme hen til dig, selvom den ikke kender dig.
- Løber dig glad i møde.
- Snerrer ikke, hvis du rører ved den, mens den spiser eller drikker.
- Leger godt med andre hunde.
- Viser ikke tegn på mistro eller frygt, og er ikke sky.
- Bider ikke overdrevent (hårdt) i dig eller ting.

Husk på disse tegn. Tro ikke blindt på, hvad opdrætteren siger om hvalpen. Prægning er socialisering, og skal derfor være en naturlig del af hundens liv - hele livet.

Habituering

Ændrer måden, hunden reagerer (refleks) på påvirkninger og situationer. Man tilvænner hunden ”noget”.

Gentagne udløsende stimuli (synet af en hare) sænker intensiteten i responsen (løbe efter).

Simpel læringsproces, som virker mindre stressende for hunden. Desværre overses denne læringsform ofte, bortset fra skudtilvænning.

Det er vanskeligt at starte indlæring hos hunden, hvis hunden ikke er habitueret. F.eks. signalpistol. Derfor er hvalpemotivation vigtig. Det handler ikke om at træne, men om at habituere hunden til miljø, andre mennesker og artsfæller.

2-4 stimuli gentaget hver 24 time giver hurtigst habituering.

Habituering

- Bur (også i bilen)
- Skud
- Snor
- Grav (gravsøgende)
- Vildt
- Vand
- Træningsplads
- Andre hunde på jagt
- Alene hjemme
- Osv.

Tilbagefald eller *spontan tilbagekomst*

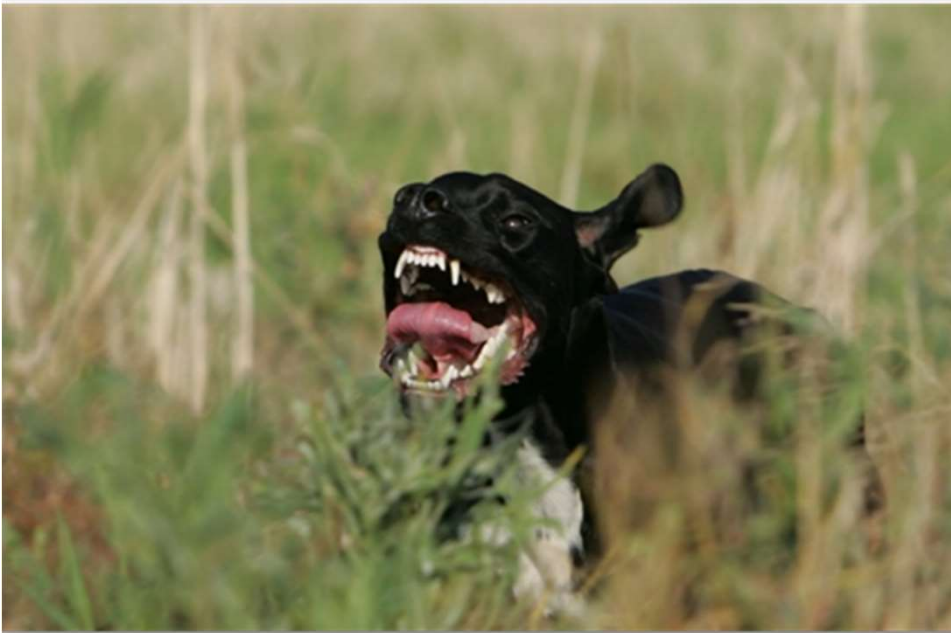
- Selvom hunden er habitueret til en påvirkning, så kan tidligere negativ respons vende tilbage. Er det f.eks. flere uger siden, at hundeføreren sidst habituerede hunden til skud på skydebanen, vil hunden normalt reagere mere på skud, end da du afsluttede træningen sidste gang. Fasthold derfor habitueringsstræningen.

Sensitisering

”Når en intens stimulus præsenteres gentagne gange, kan det forekomme at responser udløst af denne, øger i styrke. Dette kaldes responssensitisering, og er modstykket til respons ved habituering. Ofte vil præsentation af intense stimuli øge styrken til andre reflekser. Sensitisering er således en proces, som gør større dele af nervesystemet mere reaktivt.” (Svartdal & Flaten, 1998).

Sagt med andre ord

Hvis hunden f.eks. bliver bange ifm. indlæring, skal du ikke bare fortsætte og tro, at hunden vil habituere til situationen, hvis du venter længe nok.

Det svarer til, at hvis hunden er skudræd, og man bare fortsætter skydningen. Hunden vil ofte bare blive endnu mere bange af at være bange!

Sensitisering

- Er en ”sanse-overbelastning”, der knyttet til overlevelse og stress. Derfor er læringen stærk, effektiv og ofte negativ, og voldsom svær at afkode i hunden.
- Læringsform, der gør større dele af hundens nervesystem mere følsomt, altså parat til kamp, flugt eller jagt.
- Gentagne stimuli (synet af en hare) øger intensiteten i responsen (løbe efter). Altså modsat habituering.
- Vrede og råb fra hundeføreren forstærker sensitisering, da det er en yderligere påvirkning af nervesystemet! Nytter ikke at skælde ud og straffe ! Tværtimod !
- Sensitisering forebygges gennem planlagt habituering (kaningård, skydebane, bur, kørsel, gågade m.m.).

Refleksion

- Diskuter og beskriv en situation, hvor hunden har været udsat for en sensitivering på en træningsplads.
- og en situation, hvor du i praksis har brugt habituering i indlæringen.
- Kan det overhovedet lade sig gøre at lære en hvalp noget i forbindelse med den traditionelle "Hvalpemotivation" - træning?